

Katsaus hakijaryhmä- kohtaisiin raportteihin

Valtionavustushankkeen seurantaryhmä 12.10.2023

Mikko Lehtonen, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Ulla Suomela, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

VALTIONAVUSTUKSET
STATSUNDERSTÖD

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtionavustuksiin liittyvien käytäntöjen selvittäminen

- Valtionavustushankkeessa toimineet jaostot tuottivat uutta tietoa valtionavustustoiminnan kehittämistä varten ja tekivät kehittämissuhteita valtionapuviranomaisille.
- Tarkoituksena oli ymmärtää toimijoita tarpeineen, sitouttaa heitä valtionavustustoiminnan kehittämiseen sekä käydä niiden kanssa aktiivista vuoropuhelua.
- Kehittämissuhteilla pyritään yhtenäistämään hallinnon menettelyjä, lisäämään asiakaslähtöisyyttä ja keventämään hallinnollista taakkaa.

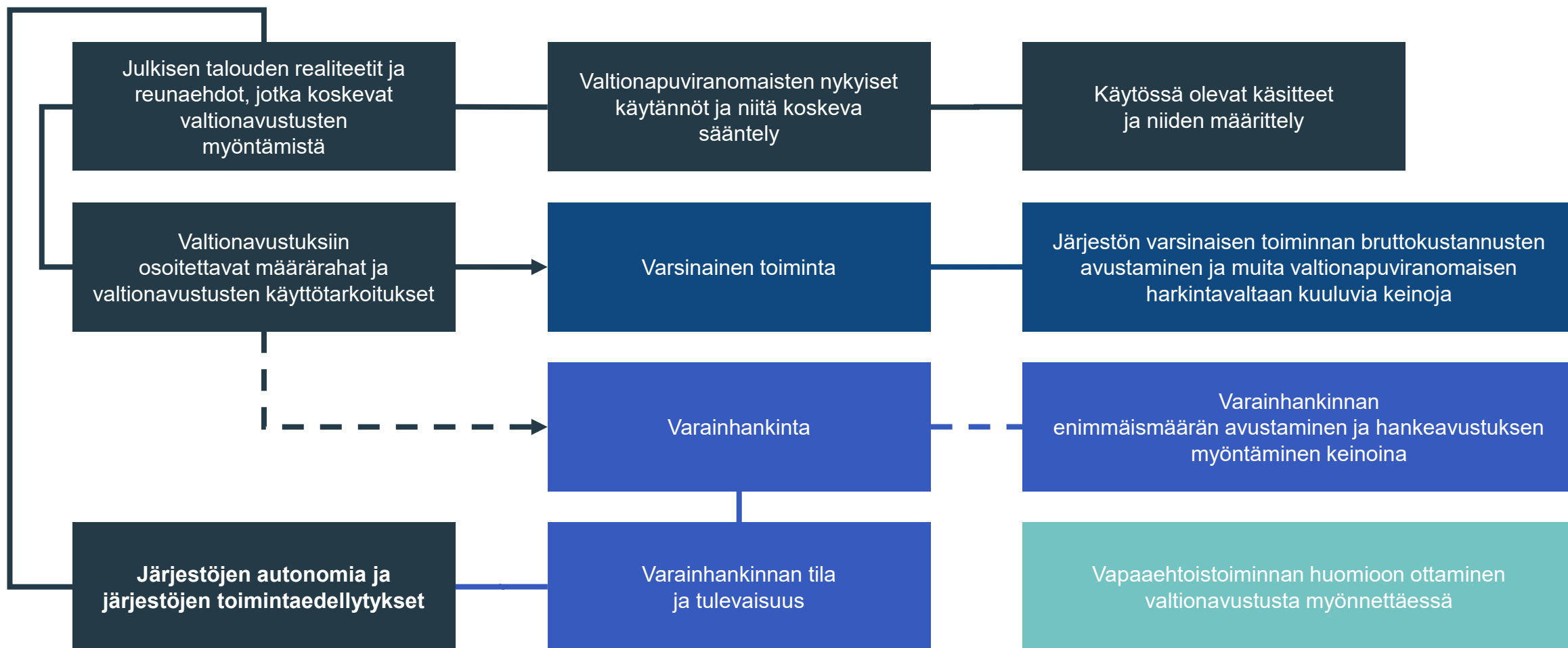
Valtiovarainministeriön hallintopolitiikan julkaisusarjassa julkaisemat raportit

1. Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt: Ehdotukset niiden kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi ([2021:27](#))
2. Järjestöjen varainhankinnan avustaminen ja tukeminen valtionavustustoiminnassa ([2023:20](#))
3. Kuntien valtionavustuskäytänteiden kehittäminen: Loppuraportti ([2022:48](#))
4. Kuntien valtionavustuskäytänteiden kehittäminen: väliraportti ([2021:59](#))
5. Yksityishenkilöille myönnettävät valtionavustukset ja niihin liittyvät käytännöt ([2023:11](#))
6. Tutkimusorganisaatioille myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan käytännöt ([2023:58](#))
7. Yrityksille myönnettäviä valtionavustuksia koskevien käytäntöjen kehittäminen ([luonnos](#))

Järjestöt valtionavustusten hakijoina

1. Toimielinten tehtävät ja toimintatavat
2. Arviointiperusteet ja -kriteerit
3. Valtionavustusten käyttötarkoitus (ja sen mukaiset ehdot ja rajoitukset)
4. Monivuotiset yleisavustukset
5. Järjestötieto

Järjestöt valtionavustusten hakijoina

- Keskeinen osa toimivaa demokratiaa on aktiivinen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta. Hallitus valmistelee kansalaisjärjestöstrategian ja sen toimeenpanosuunnitelman. Strategian puitteissa kevennetään järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa koskevaa ylimääräistä säätelyä, selvitetään mahdollisuuksia kehittää kansalaisjärjestöjen omaa varainhankintaa ja parannetaan hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutusta.
- **Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma Vahva ja välittävä Suomi**

Kunnat valtionavustusten hakijoina

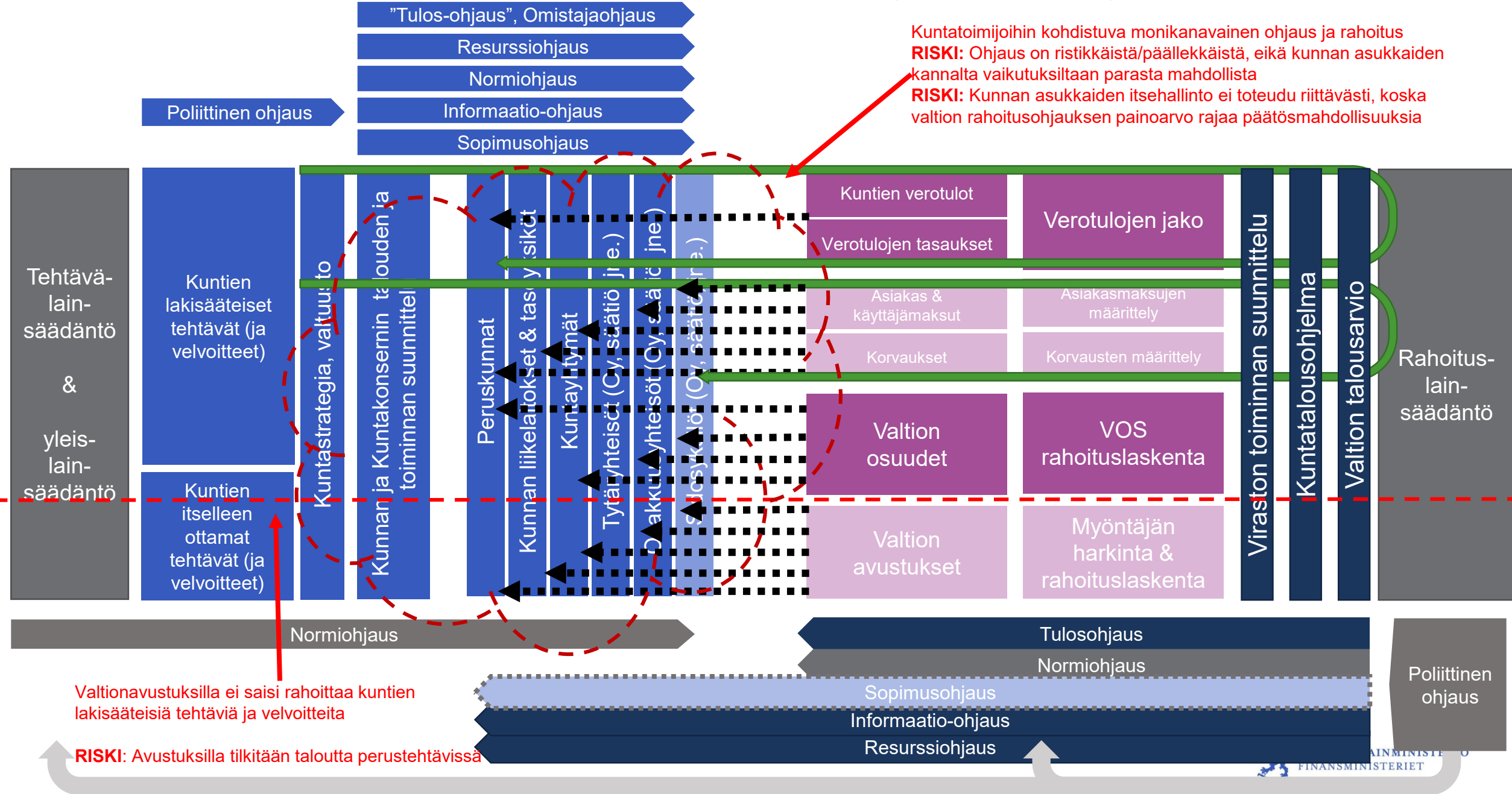
1. Ohjaus ja rahoitus

Kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus säilytetään ja kuntien tehtävien rahoitusta vahvistettaessa painotetaan yleiskatteellisia valtionosuuksia valtionavustusten sijaan. (Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma)

2. Vaikuttavammät ja laajemmat kokonaisuudet – ilmiökartat ja vaikutusketjut

Valtionavustusten rooli kuntien toiminnan ohjauksessa ja rahoituksessa

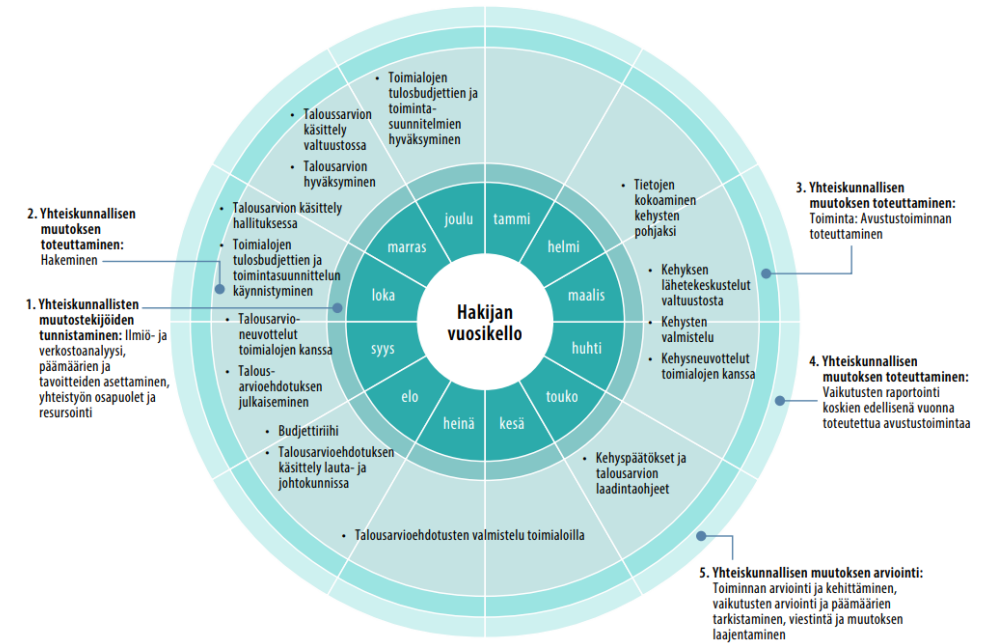
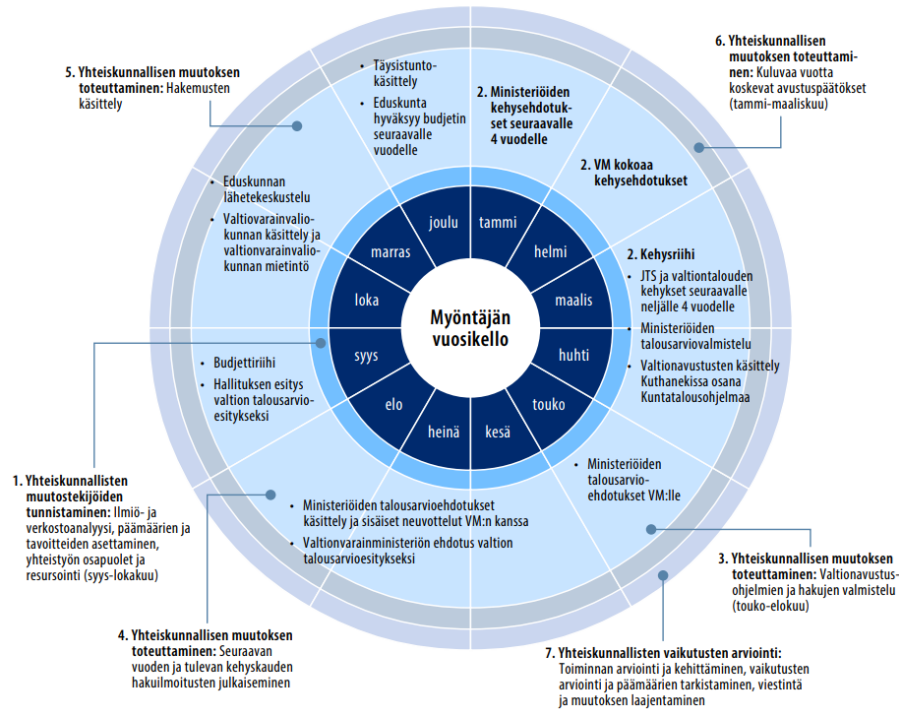

Kunnat valtionavustusten hakijoina

3. Yhtenäiset toimintatavat

4. Valtionavustusten ajoittuminen suhteessa toiminnan ja talouden suunnitteluun

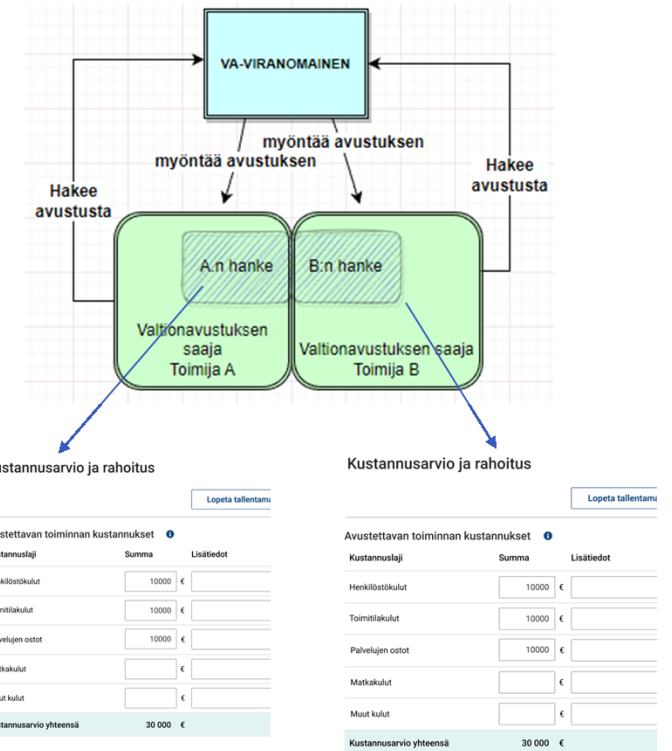
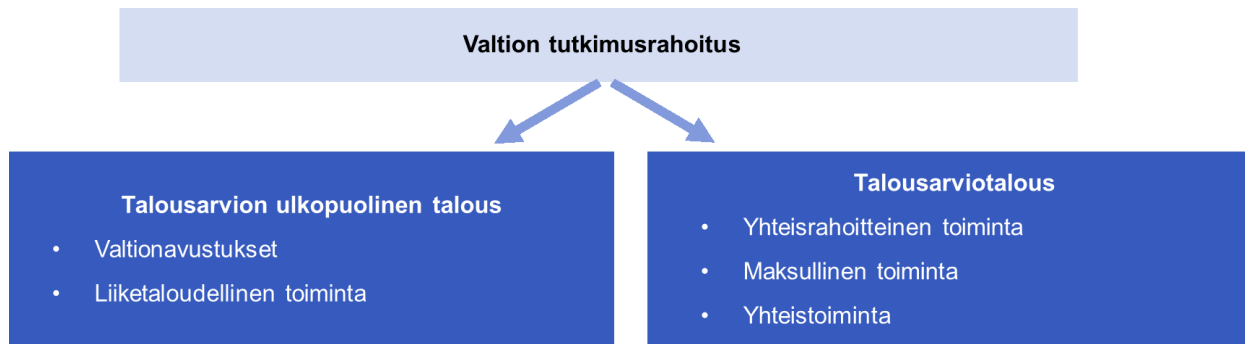

Yksityishenkilöt valtionavustusten hakijoina

1. Asiointi
2. Asiakaspalvelu
3. Vertaisarviointiin perustuva päätöksenteko
4. Helppokäyttöiset ja helposti ymmärrettävät digitaaliset palvelut
5. Henkilötietojen käsitteleminen ja julkaiseminen ([HE 88/2022](#))

Tutkimusorganisaatiot valtionavustusten hakijoina

1. Tutkimusrahoituksen käsitteet ja niihin liittyvät menettelytavat
2. Kokonaiskustannusmalliin perustuva rahoittaminen
3. Tutkimusrahoituksen lainsäädännöllinen kehittäminen
4. Yhteishankkeiden toteuttamisen malli

Yritykset valtionavustusten hakijoina

1. Valtiontuki, yritystuki, valtionavustus
2. Valtionavustuslain kehittäminen
  - Taloudelliseen ja ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävät valtionavustukset
  - Hyvän valtionavustuksen edellytykset
3. Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen

Yhteinen teema: Valtionavustustoiminnan toimintamalli

- Sopiva viitekehys kansallisten valtionavustusten suunnittelua, myöntämistä ja arviointia varten
- Kansallinen viitekehys (EU-taso)
- Vertaa [yritystukien valmistelun askeleet](#)
- Valtionavustustoiminnan monivuotinen sykli
- Vaikutusketju toimii työvälineenä toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa, entä valtionavustusten myöntämisessä?

Yhteinen teema: Digitaaliset palvelut

- Ehdotetut tietorakenteet ja -sisällöt ovat perusteltuja, mutta niiltä odotetaan joustavuutta.
- Valtionavustushanke suosittelee yhteisiä tietorakenteita ja -sisältöjä myös niille valtionapuviranomaisille, jotka eivät ole ottamassa valtionavustustoiminnan digitaalisia palveluja käyttöön.
- Pyydämme uutta [relevanttia] tietoa vain kerran -periaate käytäntöön
- Tiedon yhteiskäyttö valtionapuviranomaisissa

Tietorakenteita ja -sisältöjä:

- Valtionavustusten hakuilmoitukset ja ohjeet
- Valtionavustushakemukset
- Valtionavustuksen vakioehdot (ehdot ja rajoitukset)
- Myöntöperusteet, arviointiperusteet ja -kriteerit
- Valtionavustuspäätökset

Yhteinen teema: Tietovarannot

- Valtionavustuksiin liittyviä tietovarantoja (ja palveluja) on kehitetty aktiivisesti viime vuosina, katso esimerkiksi yritystukien tietopalvelu tai tutkimustietovaranto.
- Tiedon ja tietovarantojen (sekä sääntelyn) yhteentoimivuutta on tarpeen lisätä entisestään.
- Valtionavustuksia koskevia tietoja on perusteltua rikastaa esimerkiksi vaikutusten arviointia varten.

Kehittämisehdotusten toteuttaminen

- Hallinnon kehittämiselle on useita tasoja ja tapoja; hakijaryhmäkohtaiset selvitykset ovat **osa** ratkaisua.
- Valtionapuviranomaisten on vietävä muutokset ripeästi käytäntöön riittävään yhdenmukaisuuteen pyrkien, mutta perustellut eroavaisuudet säilyttäen.
- Odotettiinko valtionavustushankkeelta sen tehtävänantoa nopeampaa ja suurempaa hakijaryhmäkohtaista muutosta?

Sisällöllinen yhtenäistäminen

- Tarkoituksenmukaisella tavalla yhtenäinen tietosisältö (esim. avustusehdot) johtaa yhtenäiseen valtionavustustoimintaan

Rakenteellinen yhtenäistäminen

- Yhteinen rakenteellinen jäsenitys digipalveluissa (esim. hakuilmoitus, hakulomakkeet) luo perustan sisällölliselle yhtenäistämiseksi ja tietosisällölle

Prosessien yhtenäistäminen

- Yhteiset digipalvelut yhtenäistävät osittain avustustoiminnan prosesseja ja niihin liittyvä toimintatapoja

Valtionavustustoiminnan sanasto

- Yhteinen käsitteistö luo perustan yhdenmukaisemmalle valtionavustustoiminnalle ja rakenteelliselle yhtenäistämiseksi